

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 27 lutego 2001 r.

35018

RPO/358569/00/I/AA

Pan Profesor
GRZEGORZ OPALA
Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze

Urzędujący poprzednio Rzecznik Praw Obywatelskich zwracał się do ówczesnego Ministra Zdrowia o rozważenie możliwości wprowadzenia alternatywnych do postępowania sądowego mechanizmów wynagradzania szkód na zdrowiu powstałych w wyniku działań lub zaniedbań pracowników medycznych oraz zakładów opieki zdrowotnej. Rzecznik otrzymał informację o podjęciu przez Ministerstwo Zdrowia prac zmierzających do wyjaśnienia tego problemu w świetle prawa unijnego oraz zapewnienie o ewentualnym uregulowaniu tej kwestii (pismo MZ z dnia 16 marca 2000 r. - PR-023-MT-119/00).

Na ostatnie wystąpienie w przedmiotowej sprawie z dnia 30 listopada 2000 r. otrzymałem odpowiedź z dnia 2 lutego br. Podsekretarza Stanu Pani Anny Knysok. Z przykrością informuję, że powołanego, pisma nie sposób uznać za odpowiedź na moje wystąpienie zawierające prośbę o zajęcie stanowiska w sprawie wprowadzenia alternatywnych do postępowania sądowego mechanizmów wynagradzania szkód na zdrowiu. Wyjaśnienie Pani Anny Knysok dotyczy bowiem zmiany przepisów w zakresie odpowiedzialności zawodowej. Problem ten był przedmiotem konferencji w Ministerstwie Zdrowia w dniu 14 lutego br., podczas której nie planowano dyskusji i nie omawiano sprawy mechanizmów wynagradzania szkód na zdrowiu.

Ponownie zatem informuję Pana Ministra, że z punktu widzenia ochrony praw pacjentów oraz praw obywatelskich (głównie prawa do ochrony zdrowia), nie jest wystarczająca możliwość dochodzenia roszczeń w drodze cywilnoprawnej, w szczególności że obecny system ochrony sądowej jest zbyt kosztowny i długotrwały. System ten nie zabezpiecza we właściwym czasie, a w części przypadków nie zabezpiecza wcale, środków ułatwiających powrót poszkodowanego do zdrowia oraz w miarę normalnej egzystencji.

W wielu krajach, w tym również europejskich, podkreśla się, że dotychczasowy system odpowiedzialności lekarzy i zakładów leczniczych oparty na winie nie chroni należycie poszkodowanych i jest zbyt kosztowny. Powstały zatem liczne rozwiązania (proponując zmiany), a także unormowania prawne zmierzające do stworzenia bardziej efektywnych mechanizmów naprawiania szkód wyrządzonych pacjentom, zarówno zawinionych, jak i nie zawinionych przez pracowników medycznych oraz zakłady opieki zdrowotnej.

Również nasze państwo, urzeczywistniające w świetle art. 2 Konstytucji RP zasady sprawiedliwości społecznej, nie może pozostawiać osób, które doznały szkody na zdrowiu w wyniku działań lub zaniechań pracowników medycznych oraz zakładów opieki zdrowotnej samemu sobie, bez zabezpieczenia realnych możliwości rekompensaty szkód i uzyskania odpowiedniej i we właściwym czasie opieki medycznej. Osoba, która doznała szkody na zdrowiu w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych nie może bowiem pozostawać w sytuacji gorszej niż poszkodowany np. w wypadku komunikacyjnym. Niezbędne jest zatem podjęcie działań legislacyjnych w kierunku wprowadzenia alternatywnych do postępowania sądowego mechanizmów wynagradzania szkód na zdrowiu powstałych w wyniku działań lub zaniechań pracowników medycznych oraz zakładów opieki zdrowotnej.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 1991 r. Nr 109, poz. 471 z późn. zm.), zwracam się ponownie do Pana Ministra o zajęcie stanowiska w powyższej sprawie oraz przekazanie informacji odnośnie efektów poczynionych w tej materii ustaleń, o których mowa w powołanym wyjaśnieniu Ministerstwa Zdrowia z dnia z dnia 16 marca 2000 r.. Będę również wdzięczny za przekazanie informacji na temat działań, jakie zamierza w tym zakresie podjąć Minister Zdrowia lub o podjęcie jakich wystąpi lub wystąpił do innych właściwych w tej sprawie organów publicznych.

Z wyrazami szacunku

i poważaniem

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll